

1987, 26. května – Sdělení VONS č. 644 „Vladimír Červeň uvězněn“ o vzetí Vladimíra Červeně do vazby a jeho obvinění z trestných činů hanobení republiky a jejího představitele a výtržnictví.¹

Student Stavební fakulty SVŠT v Bratislavě Vladimír Červeň se do letošního prvomájového průvodu vybavil šesti vejci, pravděpodobně zkaženými, která při procházení průvodu okolo tribuny hodil na osoby tam přítomné. Zasáhl jimi předsedu Slovenské národní rady Viliama Šalgoviče a zřejmě též předsedkyni Slovenského svazu žen a členku předsednictva ÚV KSS Eleny Litvajovou. Další účastníci průvodu mu v tomto počínání nijak nebránili.² V. Červeň se nepokoušel uprchnout, a když byl krátce nato zadržen příslušníky SNB, prohlásil, že jeho čin byl konkrétním protestem proti některým lidem, kteří jsou natolik zkompromitováni, že nemají na tribuně co pohledávat. Pro dokreslení uvádíme, že V. Šalgovič sám veřejně uvedl, že byl o invazi vojsk některých států Varšavského paktu do Československa dne 21. 8. 1968 informován s mnohahodinovým předstihem a že byl pověřen zajišťováním jejího pokojného průběhu. Jméno Eleny Litvajové se vyskytlo v souvislosti s korupční a rozkrádačskou aférou, kterou právě nyní projednává Krajský soud v Bratislavě jako trestní věc proti Babinskému a spol.³ V. Červeň byl vzat do vazby a je stíhán pro trestné činy hanobení republiky a jejího představitele (§ 103 tr. z.) a výtržnictví (§ 202 tr. z.).

Zajisté nemůžeme schvalovat formu protestu, kterou V. Červeň zvolil. Shledáváme však naprosto nepřiměřené, že mu za tento čin hrozí trest odnětí svobody až do dvou let. Také uvalení vazby je v tomto případě jen stěží zákonně zdůvodnitelné. Ustanovení podle § 103 trestního zákona chrání čelné představitele republiky před hanobením „pro výkon jejich pravomoci nebo vůbec pro jejich činnost v životě politickém“,⁴ proto se ve smyslu vlastního prohlášení V. Červeně a výše konstatovaných faktů o postižených osobnostech zdá toto ustanovení trestního zákona prakticky

nepoužitelným. Konečně se domníváme, že by státní moc měla k narůstajícím projevům občanské nespokojenosti přistupovat daleko odpovědněji, nebagatelizovat je cestou represí a kriminalizace. Ten, kdo se může svobodně vyslovit, zpravidla nehází shnilá vejce. O formách soužití mezi společenstvím a mocí však rozhoduje především moc: a zatím v tomto ohledu prokazuje jen málo porozumění a dobré vůle.

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 8, s. 10–11.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Vladimíra Červeně viz dále sdělení VONS č. 693, dokument č. 696.
- ² Červeně chtěl místo Šalgoviče trefit předsedu vlády Petera Colotku. K dispozici měl ještě jedno vajíčko, které však nestihl hodit. K incidentu viz: (jc – mč): Šieste vajíčko trafilo papaláša do tváře, *Pravda*, 30. 4. 2008, s. 1, dostupné online: http://spravy.pravda.sk/sieste-vajicko-trafilo-papalasa-do-tvare-ffn-/sk_zaujima.asp?c=A080430_194349_sk_zaujima_p23 [28. 2. 2014].
- ³ Stanislav Babinský byl ředitelem Okresního průmyslového podniku v Trstené a posléze Jednoty a v této funkci během 70. a 80. let korumpoval zejména slovenské stranické a státní představitele. Koncem roku 1984 byl zatčen, za způsobenou škodu přesahující dva milióny korun byl v roce 1987 odsouzen na čtrnáct a půl roku. Spolu s ním bylo souzeno dalších pět jeho společníků. Proces měl velký ohlas u veřejnosti. V souvislosti s jeho kauzou byla na počátku 90. let vyšetřována pro neoprávněné obohacování řada dalších osob. Babinský byl propuštěn v polovině roku 1990. Ve stejném roce vznikl o této kauze filmový dokument *Stanislav Babinský – život je nekompromisný bumerang* (režie Lubomír Štecko, 1991).
Z dobových ohlasů tohoto případu v exilovém tisku viz mj. články „Velký korupční proces v Bratislavě“ o soudním jednání se Stanislavem Babinským in: *České slovo* 33, 1987, č. 5, s. 2; „Korupční proces v Bratislavě pokračuje“ in: *České slovo* 33, 1987, č. 6, s. 5.
- ⁴ Celá citace § 103 tr. zák. přesně zní: „Kdo snižuje vážnost prezidenta republiky, nebo kdo veřejně hanobí jiného čelného představitele republiky pro výkon jeho pravomoci nebo vůbec pro jeho činnost v životě politickém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo nápravným opatřením.“ *Trestní kodexy*. Text s judikaturou. Sestavil JUDr. Jan Stolař, CSc., Praha 1974, s. 86.